

Fluiten kan hartstikke mooi zijn!

Hallo voetballers,

Naar aanleiding van het goede nieuws dat Thijs Maaijwee geslaagd is voor zijn vereniging scheidsrechter is aan mij gevraagd als 'oudere' scheidsrechter een stukje te schrijven over mijn scheidsrechter belevenissen. Het stukje gaat niet zo zeer over mij maar meer over de redenen, uitdagingen, twijfels, frustraties, excessen en vooral plezier waardoor mensen besluiten om vrijwillig leiding te geven aan 22 sportievelingen die onderling de strijd met elkaar aan gaan. Zoals we weten is voetbal ook een wedstrijd met het woord 'strijd' in zich. Naast de belangrijke doelen zoals plezier hebben, teamgevoel/prestatie, sportief bezig te zijn, draait het spelletje ook om jezelf te meten met de tegenstander en uiteindelijk te winnen. Iedereen wil een eerlijke strijd. Daarom zijn er (heel veel) regels gemaakt en moeten deze op een eerlijke manier worden toegepast.

Toen ik als betrokken vader ooit (15 jaar geleden als 40+er) begon als scheidsrechter was ik niet zo zeer bezig met spelregels. Ik vond het vooral fijn dat ik als vader een toegevoegde rol kon vervullen in de teams van mijn zoons. Het fluiten kon toch niet moeilijk zijn; buitenspel is buitenspel en hands is hands. Een kind (zeker van 40+) zou de was moeten kunnen doen. Ik was een liefhebber van het spel. Ik had het gevoel dat door mijn voetbal ervaring, mijn eerlijkheid, mijn objectiviteit en mijn uitstraling ik wedstrijden prima zou moeten kunnen leiden en dat iedereen (inclusief de tegenstander) tevreden en blij met mij zou zijn. De praktijk klopte niet altijd met mijn verwachting. Zoals er 18 miljoen bondscoaches zijn, zo zijn er ook 18 miljoen (min-of-meer goede) scheidsrechters in Nederland. Ondanks dat ik als een volwassen man aan het fluiten was, stapte ik niet altijd met een euforisch gevoel van het veld omdat het zo gemakkelijk en leuk ging. Ik kijk dan ook altijd met ontzag naar die jonge meisjes/jongens die het lef hebben om enerzijds een wedstrijd te leiden en anderzijds de kans lopen om met ontevreden voetballers/toeschouwers te maken te krijgen. Het is knap en stoer dat jongeren, zoals Thijs Maaijwee, het lef en de vaardigheden hebben om scheidsrechter te willen zijn. Onze scheidsrechter coordinator Aad Brand verdient naast de jongere bikkels een groot compliment om de jongeren te motiveren en een goede begeleiding te geven.

Zoals gemeld ben ik 15 jaar geleden (zoals de meeste vaders) begonnen in een spijkerbroek, beginnende buik, gekleed in een winterjas en een geleende fluit in mijn mond. Veel wedstrijden verliepen goed. Soms zat er een lastige wedstrijd tussen. Ik vond fluiten echt leuk zodat ik via de tussenfase van fluiten in een trainingspak de afgelopen 8 jaar in een scheidsrechter tenue fluit. Naast het feit dat het oog ook wat wil, heb ik ook altijd wel gevoeld dat naarmate dat je er meer uit ziet als een scheidsrechter dat de acceptatiegraad van de spelers en toeschouwers toenam. Dit zorgde er ook weer voor dat wedstrijden voor mij eenvoudiger verliepen en dat mijn fluitplezier toe nam.

WSC is een nette club. Het fluiten bij WSC is in het algemeen niet heel moeilijk en heel vaak plezierig. Wij zijn in zijn algemeenheid geen vereniging van trappers, irritant zijn, grote bek, vechtpartijen, lastige ouders/toeschouwers en onjuiste excessen. Met name in de selectie teams kunnen we/WSC wel meer praten/zeuren dan de tegenstanders maar in zijn algemeenheid zijn we een club van fatsoen en net gedrag. Hou dit vol met zijn allen.

Ondanks dat ik, zoals iedere scheids wel overtuigd ben van mijn altijd juiste inschatting van iedere spelsituatie, voelde ik me soms toch onzeker mbt spelregelkennis en een zelfverzekerde houding in het veld naar spelers, leiders, trainers en soms zelfs publiek. Het maakt ook wel een verschil of je een wedstrijd op het D-veld fluit tussen vriendenteams of een belangrijke competitiewedstrijd op het hoofdveld van seniorenteams met belangen en veel 'uitgesproken betrokken' toeschouwers. De onzekerheid met spelregels en ook de wil om dingen te leren leidde er toe dat ik 5 jaar geleden de cursus verenigingsscheidsrechter bij de KNVB heb gedaan. Ondanks dat we voetballers geregeld mopperen op de KNVB, is de KNVB een positieve dynamische organisatie. Naast het feit dat zij er voor de voetballers zijn, zijn zij er ook echt voor de scheidsrechters.

KNVB is een actieve groep mensen die continue in beweging is en zich proberen te bekwamen. Er zijn scheidsrechterbijeenkomsten waarbij spelregeluitleg gegeven wordt. Er vinden spelregel-quizen plaats. Ik heb leerzame praktijkbijeenkomsten mee gemaakt met Kevin Blom over het overwinnen van weerstanden bij spelers. Ik heb een geweldige slapstickavond mee gemaakt met Bas Nijhuis. Ik heb een demonstratie en uitleg avond gehad over de VAR. Zo ondersteunt de KNVB ook geïnteresseerde scheidsrechters met een leuke cursus 'verenigingsscheidsrechter' waarbij je handvatten krijgt om beter en zelfverzekerder te fluiten. Ik raad beginnende scheidsrechters/ouders de cursus echt aan. Je leert ervan, je spelregel kennis wordt beter, je staat met meer zelfvertrouwen op het veld, gaat er beter door fluiten en je hebt echt meer plezier.

Echter het bleef kriebelen bij mij. Zeker bij de uitdagende teams/wedstrijden had ik het gevoel dat ik het beter zou moeten kunnen. Buitenspel is soms toch lastiger dan dat je denkt. Hands is ook soms lastiger dan je denkt. Wanneer is het geel? Wanneer is het rood? Hoe ga je met weerstand van spelers/leiders/trainers? Praat je bij weerstand rustig of hard? Hoe ga je om met spelers die fysiek dicht bij jou in de buurt komen? Hoe ga je om met assistent-scheidsrechters/grensrechters die een andere zienswijze hebben dan jij? Hoe creëer je een band met de aanvoerders zodat zij jou op een bepaalde moment een verlengstuk van jouw manier van denken kunnen zijn? Hoe gebruik je je armen om bepaalde beslissingen te ondersteunen? Wat is je uitstraling op het veld? Moet je als je een vergissing hebt gemaakt, het team op een ander moment compenseren? Dus mede gezien de continu veranderde regels met hands, buitenspel, etc en mijn ongemak nog steeds met spelers, leiders, trainers, publiek etc wilde ik dat het voor mij eenvoudiger en gemakkelijk moest gaan.

Ik zag sommige KNVB scheidsrechters als statige veldheren over veld schrijden die de baas waren, die de wedstrijd goed aanvoelde, die een goede interactie/communicatie hadden met de spelers en mede hierdoor de wedstrijd tot een kijkspel spektakel maakte. Daarentegen zag ik ook soms KNVB scheidsrechters al met pensioenhouding op het veld staan waarbij ik dacht dat zou ik zeker beter zou kunnen. Maar denken en doen zijn voor mij ook soms twee verschillende dingen. Na een open gesprek met de scheidsrechter coördinator van WSC (Aad Brand) wees hij mij op de mogelijkheid voor het volgen van een KNVB SOIII cursus. Onder het motto 'geen woorden maar daden' en 'boter bij de vis' vond ik dat ik de cursus moest gaan volgen.

Ik ben een jaar geleden gestart met de cursus. Eén KNVB scheids die fulltime in dienst is bij de KNVB en 10 cursisten in de leeftijd 16 tot 56 jaar. Jullie weten wel aan welke leeftijdskant ik zit. Tien cursisten met allemaal hun eigen achtergrond en beweegredenen. Jongeren die de nieuwe Kuipers/Makkie willen worden. Ouderen die naar zichzelf willen kijken en handvatten willen krijgen om beter te kunnen fluiten. De cursus zit goed in elkaar. Naast het feit dat je een spelregelbewijs moet halen, met fluiten van speciale cursuswedstrijden, 6 echte KNVB competitie wedstrijden, soms een begeleider met positieve en nuttige feedback, maken en bespreken van wedstrijd verslagen, cursus mentale weerbaarheid worden er vooral veel leerzame gesprekken gevoerd. Gesprekken over voorbereiding, spelregels, interactie met assistent-scheidsrechters, voorbeeld gedrag en ambassadeurschap als KNVB-official, uitstraling op het veld, mondelingen en non-verbale communicatie en vooral ook over fluitplezier.

Het is leuk, fijn, goed en leerzaam om achteraf met gelijkgestemden scheidsrechters een praatje pot te hebben over het spelletje. Op een bepaalde manier sta je er altijd alleen voor. De digitalisering met de voetbal-app heeft natuurlijk er toe bijgedragen dat het scheidsrechter contact onderling in de bestuurskamer minder is geworden waardoor je minder informatie uitwisselt.

Voordat de corona kaalslag toesloeg en er nu niet meer gefloten wordt, heb ik tijdens de cursus ervaren dat mijn wedstrijden gemakkelijker gaan en dat mijn fluitplezier groter is geworden.

Scheidsrechters zijn zeker niet onfeilbaar. Zeker niet. Het zijn echter wel mensen die het voortouw nemen, niet bang zijn, hun nek uitsteken, sociaal denkend zijn en andere mensen/voetballers proberen te helpen op een eerlijke manier hun prestatie sport te beoefenen. Er zijn inderdaad verschillen tussen meisjes/jongens/pupillen/junioren/senioren/selectie-elftallen. Er zijn wedstrijden die minder belangrijk zijn. Er zijn wedstrijden die juist wel belangrijk zijn om kampioenschap/degradatie/promotie. Er zijn wedstrijden met dorpsclubs die vaak eenvoudig gaan. Er zijn wedstrijden met stadsclubs (Tilburg/Den Bosch) die extra uitdagend zijn. Er zijn derby's waarbij de spelers elkaar goed kennen. Ongeacht het niveau verdient iedere wedstrijd een (goede) scheidsrechter. Echter er zijn gewoon te weinig scheidsrechters c.q. vrijwilligers die beschikbaar zijn. Zoals iedere wedstrijd een scheidsrechter verdient, verdient een scheidsrechter natuurlijk ook fatsoenlijk gedrag en respect van spelers en toeschouwers. Ik hoop dat dit schrijven bijdraagt tot het inzicht dat scheidsrechter zijn nek uitsteekt, zich voorbereidt, zich probeert te verbeteren, cursussen volgt, spelregelkennis heeft, het nog steeds spannend vindt om te fluiten maar altijd zijn best doen om een wedstrijd eerlijk te laten verlopen.

De intentie van dit berichtje was om waardering uit te spreken naar de jonge jongens/meisjes die het lef hebben om te fluiten. Dit geldt voor diegene die bewust er voor kiezen om structureel te fluiten maar ook voor de selectie-jeugd die het fluiten als een moetje zien. Fluiten kan hartstikke mooi zijn. Doen!!!

Mochten er voetballers/ouders/aspirant scheidsrechters zijn die nog vragen hebben, dan spreek me aub aan! Ik hoop dat we elkaar weer binnenkort zien op de club en op het veld.

Vooral veel voetbalplezier!

Hans van Boxel

